

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
ítélete**

Az ügy száma: Kfv.II.37.019/2020/10.

A tanács tagjai: Tóth Kincső a tanács elnöke
. Szilas Judit előadó bíró
. Bögös Fruzsina bíró

A felperes: Felperes
(cím)

A felperes képviselője: Balogh, Bihary, B. Szabó, Jean, Zalavári és Társai
Ügyvédi Iroda
. Jean Kornél ügyvéd
(cím)

Az alperes: Magyar Bányászati és Földtani Szolgálat
(1145 Budapest, Columbus utca 17–23.)

Az alperes képviselője: Cziráky Adorján vezető főtanácsos

A per tárgya: bányászati ügyben hozott határozat bírósági
felülvizsgálata
A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: a felperes
A felülvizgálni kért jogerős határozat: Környéki Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság
5.K.28.031/2019/4. számú ítélete

Rendelkező rész

A Kúria

- a Budapest Környéki Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 5.K.28.031/2019/4. számú ítéletét hatályában fenntartja;

- kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az államnak – külön felhívásra – 70.000 (hetvenezer) forint felülvizsgálati eljárási illetéket.

Az ítélet ellen további felülvizsgálatnak helye nincs.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

- [1] A ... – homok, kavics védnevű bányatelket (a továbbiakban: perbeli bányatelek) a Budapesti Bányakapitányság a 2009. március 23. napján jogerőre emelkedett BBK/559/3/2009. számú határozattal állapította meg. A C. Kft. kérelme alapján az üzemszerű kitermelés megkezdésére megállapított határidő 5 évvel történő meghosszabbítására a 2014. április 28. napján kelt MBFH/640-5/2014. számú jogerős határozattal került sor. Erre figyelemmel az üzemszerű kitermelés megkezdésének végső határideje 2019. március 23-a volt.
- [2] A bányászatra jogosult az előírt térítési díjat rendszeresen, határidőben megfizette, azonban 2019. március 23. napjáig a bányatelekkel kapcsolatban kitermelési műszaki üzemi terv jóváhagyási kérelem benyújtására, illetőleg az üzemszerű kitermelés megkezdésére nem került sor.
- [3] A felperes 2019. március 19. napján kelt szerződéssel a bányászati jogát a HF Kft. (a továbbiakban: HF Kft.) részére átruházta, aki ezt követően 2019. március 20. napján az elsőfokú bányahatóságnál a szerződés jóváhagyását kérte. Az elsőfokú hatóság végzésével az eljárást megszüntette.
- [4] Az elsőfokú bányahatóság 2019. március 28. napján kelt PE/V/1040-1/2019. számú határozatával a felperesnek a perbeli bányatelken nyilvántartott bányászati jogát a bányászatról szóló 1993. évi XLVIII. törvény (a továbbiakban: Bt.) 26/A. § (4) bekezdésére és (5) bekezdés a) pontjára hivatkozással törölte.
- [5] A felperes fellebbezése folytán eljáró alperes 2019. április 26. napján kelt MBFSZ-HATOSAG/1050-2/2019. számú határozatával az elsőfokú hatóság határozatát helybenhagyta, rámutatva arra, hogy a Bt. 26/A. § (4) bekezdésében megállapított határidő objektív, a megállapított határidő alatt a kitermelési műszaki üzemi terv jóváhagyása iránti kérelem előterjesztésére és a kitermelés megkezdésére nem került sor, ezért a bányászati jog törléséről kellett intézkedni. Indokolása szerint ezt nem befolyásolta az a körülmény sem, hogy a felperes 2019. március 19-én a bányászati jogát átruházta a HF Kft. részére, aki a határidő lejártát megelőzően három nappal a szerződés jóváhagyása iránti kérelmét előterjesztette, ugyanis a kitermelés megkezdésére néhány nap alatt nyilvánvalóan nem kerülhetett sor.

A kereseti kérelem és a védírat

- [6] A felperes a keresetében az alperes határozatának hatályon kívül helyezését vagy megsemmisítését kérte arra hivatkozással, hogy az az Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdésébe, a Bt. 6. § (1)-(3) bekezdésébe és az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvény (a továbbiakban: Ákr.) 6. §-ába, 62. §-ába és 119. § (5) bekezdésébe ütközik. Hangsúlyozta, hogy 2019. március 19. napján, az átruházás időpontjában a bányászati joggal rendelkezett és miután a bányászati engedély átruházására vonatkozó szerződés jóváhagyásának törvényi akadálya nem volt, a hatóság a jóváhagyás tárgyában hozott döntése véglegessé válását megelőzően a bányászati jogát nem törölhetette.
- [7] Az alperes védíratában a határozatában foglaltakat maradéktalanul fenntartva a felperes keresetének elutasítását kérte.

Az elsőfokú ítélet

- [8] Az elsőfokú bíróság ítéletével a felperes keresetét a Bt. 6. § (1) bekezdésére, 26/A. § (1) és (4) bekezdésére, továbbá az (5) bekezdés a) pontjára hivatkozással elutasította, rámutatva arra, hogy az üzemszerű kitermelésre megállapított határidő eredménytelen eltelte esetén a bányászati jogot törölni kell. A Bt. 6. §-ának értelmezése során arra a következtetésre jutott, hogy az átruházáshoz a hatóság hozzájárulása volt szükséges, amely döntés konstitutív hatályú, ezért az átruházás időpontjára a hozzájárulás nem vált ki visszamenőleges joghatást. Miután a hozzájárulás megadása érdemi vizsgálatot igényel, az elsőfokú hatóság, illetőleg az alperes helyesen járt el, amikor a felperes bányászati jogát törölte, hiszen a körülményekből és a hatóság hivatalos tudomása alapján

is megállapítható volt, hogy a szerződés szerinti új jogosult a kitermelést a rendelkezésre álló határidőben nem tudja megkezdeni és nem tudja a kitermeléssel érintett mennyiség 25%-át határidőn belül megvalósítani. A Kúria BH.2011.26. és BH.2016.191. számú döntései nyomán leszögezte, hogy a bányászati jog törlése olyan objektív jogkövetkezmény, amely a bányavállalkozó szándékától független, és nincs olyan körülmény, amely ezt a határidőt meghosszabbíthatná.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

- [9] A felperes a felülvizsgálati kérelmében az elsőfokú ítélet közigazgatási cselekményre kiterjedő hatályon kívül helyezését és az alperes új eljárás lefolytatására kötelezését kérte. Állította, hogy az elsőfokú bíróság, valamint az alperes döntése a Bt. 6. §-ába, az alperes döntése az Ákr. 6. §-ába és 119. § (5) bekezdésébe, az elsőfokú bíróság döntése pedig a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (a továbbiakban: Kp.) 89. § (1)-(2) bekezdéseibe ütközik. Releváns tényként hivatkozott arra, hogy a bányászati jogának fennállása alatt e jogát egy másik gazdasági társaság részére átruházta. Miután az átruházás hatósági jóváhagyásának a Bt. 6. § (3) bekezdése alapján nem volt akadálya, ugyanis nem állt fenn olyan körülmény, amely alapján a kérelmét el kellett volna utasítani, az elsőfokú hatóságnak a hozzájárulást meg kellett volna adnia. Hangsúlyozta, hogy az alperes az Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdésében szabályozott tulajdonhoz való jogát korlátozta akkor, amikor a bányászati jog törlésével a társaságot megillető bányászati jog átruházását megakadályozta.
- [10] Az alperes a felülvizsgálati ellenkérelmében az elsőfokú ítélet hatályában fenntartását kérte arra hivatkozással, hogy a felperes által a felülvizsgálati kérelemben felvetett hivatkozások a Bt.-ben megállapított határidő kogens anyagi rendelkezéseire tekintettel alaptalanok, ezért az elsőfokú bíróság ítélete az anyagi és eljárási jogszabályoknak egyaránt megfelel.

A Kúria döntése és jogi indokai

- [11] A felperes felülvizsgálati kérelme nem alapos.
- [12] A Kúria a jogerős ítéletet a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény 115. § (2) bekezdése alapján alkalmazandó 108. § (1) bekezdése értelmében a felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem keretei között, az abban megjelölt jogszabálysértések körében vizsgálta felül. Megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a helyesen megállapított tényállás alapján helytállóan jutott arra a következtetésre, hogy a közigazgatási hatóság döntése törvényes és megalapozott.
- [13] A perben nem volt vitatott, hogy a perbeli bányatelek megállapítására a 2009. március 23. napján jogerőre emelkedett határozattal került sor. Ezt követően a bányászati jog korábbi jogosítottja által előterjesztett kérelem alapján a kitermelési határidő egy alkalommal további öt évvel meghosszabbításra került, azonban a kitermelési műszaki üzemi terv jóváhagyása iránti kérelem előterjesztésére, illetőleg a kitermelés megkezdésére nem került sor.
- [14] A Kúria rámutat arra, hogy már több eseti döntésében kifejtette (Kfv.II.37.720/2011/6., Kfv.III.37.095/2013/6., Kfv.III.37.228/2013/4., Kfv.II.37.527/2015.), miszerint a Bt. 26/A. § (4) bekezdésében foglalt kitermelés megkezdésével összefüggésben megállapított határidő anyagi jogi határidőnek minősül, amelynek elmulasztása a bányászati jog törléséhez vezet.
- [15] Miután a bányatelek megállapítására vonatkozó határidő jogerőre emelkedésétől számított tíz év 2019. március 23. napján eltelt, a határidő elmulasztása objektív következménnyel, azaz a bányászati jog törlésével jár, amellyel összefüggésben a Bt. rendelkezései a határidő kimentését sem teszik lehetővé. Mindebből következően a bányászati jog törléséről az adott késedelem vagy mulasztás vizsgálata nélkül a bányavállalkozó jó-, vagy rosszhiszemű eljárásától függetlenül rendelkezni kell.
- [16] A felperes a felülvizsgálati kérelmében alaptalanul hivatkozott arra, hogy miután a bányászati jogát

a kitermelés megkezdésére nyitva álló határidő lejártát megelőzően értékesítette, a bányászati jog átruházására vonatkozó szerződés jóváhagyása tárgyában meghozott végleges döntést megelőzően a bányászati jog törléséről jogszerűen rendelkezni nem lehetett.

- [17] A Kúria hangsúlyozza, hogy a bányászati jog elsősorban az adott bányatelekhez kötődik, ezért az adott bányatelken a Bt.-ben meghatározott határidőn belüli kitermelés megkezdésének hiányában a bányászati jog törléséről intézkedni kell attól függetlenül, hogy a bányászatra jogosult személye változik. A jogosult személyének megváltozása ugyanis szintén nem eredményezheti a Bt.-ben megállapított – a kitermelés megkezdésére vonatkozó – határidő meghosszabbítását.
- [18] A bányászati jog törlése a bányatelekhez kapcsolódó, míg a bányászati jog átruházásának jóváhagyása a bányászati jog jogosultjának személyéhez kapcsolódó két különböző eljárás, ezért teljesen alaptalan az a felperesi érvelés, hogy a hatóság ebben az eljárásban a Bt. 6. §-át megsértette, mivel e rendelkezést nem alkalmazta. A jelen perben rendelkezésre álló adatok alapján kétségtelenül megállapítható, hogy a felperes a bányászati jog jogosítottjaként a határidő lejártát megelőzően három nappal nemhogy a kitermelést nem kezdte meg, hanem annak előfeltételeként a kitermelési műszaki üzemi terv jóváhagyására vonatkozó kérelmet sem terjesztette elő, majd a bányászati jogát az utolsó napon értékesítette.
- [19] Az elsőfokú határozat meghozatalának időpontjában irányadó tényállás szerint sem a felperes, sem a HF Kft. nem tudta a Bt. 26/A. § (4) bekezdés szerinti jogkövetkezmény elhárításához szükséges feltételeket teljesíteni. Felperes az előbbieken jelzett mulasztása miatt, a vele szerződő gazdasági társaság pedig azért, mert sem az átruházás jóváhagyását, sem a kitermeléshez szükséges jogi feltételeket együttesen három nap alatt nem tudta pótolni.
- [20] Mindebből következően az elsőfokú bíróság helyesen mutatott rá arra, hogy a bányászati jog törlése mint objektív jogkövetkezmény alkalmazásához nem volt szükség a bányászati jog átruházása tárgyában hozott döntés bevéására, figyelemmel arra is, hogy azon ügyben az eljárás megszüntetésre került és erről a hatóságnak hivatalból tudomása volt.
- [21] Mivel a felperes által sem vitatottan a perben egyértelműen megállapítást nyert, hogy a bányatelken a kitermelés a bányatelek megalakítására vonatkozó jogerős határozat jogerőre emelkedésétől számított tíz éven belül nem kezdődött meg, az elsőfokú bíróság helytállóan állapította meg, hogy az alperes a Bt. 26/A. § (5) bekezdése a) pontja alapján a felperes perbeli bányatelken fennálló bányászati jogát jogszerűen törölte.
- [22] A Kúria megállapítása szerint a felperes nem adta értelmezhető indokát, hogy a bányászati jog törlése iránti eljárásban hozott döntés, illetve az elsőfokú bíróság ítélete milyen összefüggésben sérti az Ákr. 119. § (5) bekezdését, illetve a Kp. 89. § (1)-(2) bekezdését. Figyelemmel arra, hogy a hatóságok és az elsőfokú bíróság az anyagi jogszabályt helyesen értelmezték, az adott tényállás mellett fel sem merülhetett a hivatkozott eljárási szabályok megsértése.
- [23] Minderre tekintettel a Kúria megállapította, hogy a jogerős ítélet a felülvizsgálati kérelemben megjelölt jogszabályokat nem sértette meg, ezért azt a Kp. 121. § (2) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

A döntés elvi tartalma

- [24] *Amennyiben a bányavállalkozó az adott bányatelken az üzemszerű kitermelést a törvényben meghatározott határidőn belül nem kezdi meg és kitermelési határidő meghosszabbítása iránti kérelmet sem terjeszt (terjeszthet) elő, a bányászati jog törlésére objektív jogkövetkezményként jogszerűen kerül sor.*

Záró rész

- [25] Az alperes a Kp. 35. § (1) bekezdése folytán alkalmazandó, a polgári perrendtartásról szóló 2016.

évi CXXX. törvény 83. § (1) bekezdése szerinti költségét költségjegyzék útján nem számította fel, ezért arról a Kúria nem rendelkezett.

- [26] A felperes az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 39. § (3) bekezdés d) pontjában és 50. § (1) bekezdésében meghatározott mértékű felülvizsgálati illeték viselésére köteles a Pp. 102. § (1) bekezdése és a polgári és közigazgatási eljárások során meg nem fizetett illeték és állam által előlegezett költség megfizetéséről szóló 30/2017. (XII. 27.) IM rendelet 3. § (2) bekezdése alapján.

Budapest, 2020. szeptember 16.

Dr. Tóth Kincső s.k. a tanács elnöke, Dr. Szilas Judit s.k. előadó bíró, Dr. Bögös Fruzsina s.k. bíró